

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat, în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare împotriva sentinței judecătorești Anenii Noi din 24 iulie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2014, declarat de avocatul Vadim Banaru, în numele condamnatului

Cojocari Vasile Dumitru, născut la 11 aprilie 1983, originar și locuitor al mun. Chișinău, com. Grătiești, str. Cișmelelor 9, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

*în instanța de fond:
în instanța de recurs:
în instanța de recurs
în anulare:*

*Termenul de examinare a cauzei
29 ianuarie – 24 iulie 2014,
07 octombrie – 06 noiembrie 2014,
26 martie – 02 iunie 2015.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorești Anenii Noi din 24 iulie 2014, Cojocari Vasile a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 10.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

2. În fapt, instanța de fond a constata că la 4 ianuarie 2014, aproximativ orele 19.00, inculpatul Cojocari Vasile, fiind în stare de ebrietate alcoolică, conducea mijlocul de transport de model „VAZ 21074”, n.î. C IN 059. Deplasându-se pe traseul Chișinău - Anenii Noi, în s. Chetrosu, a fost stopat de către colaboratorii serviciului de patrulare a MAI. Fiind suspectat că se află în stare de

ebrietate, a fost condus la spitalul din r-nul Anenii Noi, pentru a fi supus testării alcooscopice și examenului medical.

Conform procesului verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, nr. 05 din 04.01.2014, s-a depistat 0,51 mg/l de alcool în aerul expirat de către Cojocari V., care conform art. 134¹² Cod penal, se consideră stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că, deoarece servise băuturi alcoolice, a urcat la volan Hîncu A. Au fost duși la IP Anenii Noi, unde au fost colectate probe biologice și nu i s-a depistat alcool. Hîncu A. a fost impus de către polițiști să facă declarații false, că anume inculpatul a fost la volan.

Martorul Hîncu A. a indicat că la 04.01.2014, ora 18.00, a fost telefonat de inculpat. Acesta i-a comunicat că are nevoie de el pentru a conduce mijlocul de transport, deoarece dînsul a servit băuturi alcoolice. A urcat la volanul automobilului care aparține inculpatului și s-au deplasat spre s. Mereni. În s. Chetrosu au fost stopați de către poliția de patrulare. Ulterior, colaboratorii de poliție i-a cerut să prezinte actele, după care prin constrîngere l-au urcat în automobilul poliției pe inculpat, iar lui i-au spus să-i urmeze. La Inspectoratul de poliție Anenii Noi, a trecut testarea alcooscopică, după care a fost pus să scrie explicații, iar fiind amenințat de către colaboratorii de poliție cu intentarea unui dosar penal, din frică, a depus declarații false precum la volanul automobilului era inculpatul.

Martorul Condrea V. a declarat că a condus automobilul pe Hîncu A.

Martorul Pîslari A. a specificat că, după stoparea automobilului, a văzut cum inculpatul de la volan s-a mutat pe bancheta din spate, iar altă persoană a venit la volan.

Martorul Angheluș G. a declarat că la volan era inculpatul, iar cînd s-a apropiat de vehicul, el s-a mutat pe bancheta din spate, iar altă persoană i-a luat locul. Inculpatul a refuzat să-i colecteze probe de sînge. Totodată, l-a audiat pe Hîncu A., care a comunicat că pînă la stația alimentară a condus el, însă după ce au alimentat automobilul s-a urcat la volan inculpatul.

Pe lîngă declarațiile martorilor, vina inculpatului este dovedită și prin procesul-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, cu nr. 05 din 04.01.2014.

Este irelevantă versiunea inculpatului, a martorilor Hîncu A. și Condrea V., că la momentul stopării de către echipajul de poliție, inculpatul nu conducea automobilul, iar la volanul acestuia era Hîncu A., de vreme ce, la 14.01.2014, fiind audiat în calitate de martor Hîncu A. a declarat că inițial el a urcat la volanul automobilului. Ajungînd în s. Sîngera, s-au oprit la stația PECO unde au alimentat automobilul. Tot atunci, inculpatul i-a declarat că emerge prea încet și s-a urcat el la volan. În s. Chetrosu, inculpatul a încălcat regulile de circulație și a fost stopat de către un echipaj al IGP. Oprindu-se, inculpatul a trecut pe bancheta din spate, iar el a trecut la volan. Colaboratorii de poliție s-au apropiat de automobil și au cerut ca persoana care s-a aflat la volan să coboare jos.

Declarațiile lui Hîncu A., că în cadrul audierii a fost amenințat de către colaboratorii de poliție și influențat psihologic, conform ordonanței procurorului raionului Anenii Noi din 02.06.2014, nu și-au găsit confirmarea.

Prin urmare, s-a stabilit cu certitudine că la 04.01.2014, aproximativ orele 19.00, în momentul stopării de către colaboratorii de poliție a automobilului, acesta era condus de către inculpat.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, ca refuzul împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical.

Însă, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în ședința de judecată nu s-a confirmat faptul că inculpatul a refuzat de a trece examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei.

Astfel, potrivit procesului-verbal de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei nr. 05 din 04.01.2014, s-a depistat 0,51 mg/l de alcool în aerul expirat de către inculpat. De asemenea, medicul a concluzionat că inculpatul se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat. Mai mult, acest proces-verbal nu conține vre-o mențiune că inculpatului i s-a solicitat recoltarea probelor biologice și acesta, fiind preîntâmpinat de răspunderea penală în caz de refuz, ar fi refuzat.

Totodată, conform alin. (3) art. 134¹² Cod penal, modificat prin Legea 145 din 14.06.2013, în vigoare 26.10.2013, prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 1,0 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,5 mg/l și mai mult.

Astfel, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, ca conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, că este una ușoară, de persoana inculpatului, că este caracterizat pozitiv, de circumstanțele atenuante, că inculpatul a săvârșit pentru prima dată o infracțiune ușoară, că circumstanțe agravante n-au fost stabilite.

3. Procurorul a declarat recurs ordinar, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal la amendă în mărime de 650 unități convenționale, ce constituie 13.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

Recurentul a invocat că instanța urma să acorde o deosebită atenție aprecierii obiective a probelor. Astfel, martorii Angheluș G. și Pîslari A. au declarat că conducându-l pe inculpat la spitalul din or. Anenii Noi pentru a fi supus examinării medicale, după mai multe discuții de convingere, acesta a acceptat să fie supus testării alcooscopice privind constatarea concentrației vaporilor de alcool în aerul expirat, iar fiindu-i propus de a-i fi prelevate probe biologice, a refuzat categoric de a fi supus acestei proceduri.

După ce în aerul expirat de către inculpat a fost depistată concentrația vaporilor de alcool în mărime de 0,51 mg/l, concentrație care conform prevederilor art. 134¹² se află la limitele dintre concentrație stării de ebrietate alcoolică cu grad minim și grad avansat, pentru a confirma sau respinge bănuielile apărute,

colaboratorii de poliție corect au solicitat lucrătorilor medicali de a preleva de la inculpat probe biologice, iar inculpatul nu era în drept de a refuza să fie supus acestor proceduri.

Acțiunile lui corect au fost încadrate juridic în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal și instanța urma să-l condamne pentru comiterea acestei infracțiuni, iar recalificarea acțiunilor acestuia în art. 264¹ alin. (1) Cod penal, este neîntemeiată.

3.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Vadim Banaru, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul a invocat că în partea descriptivă a sentinței este redat că: „... *atît în cadrul urmării penale cît și în instanța de judecată nu s-a confirmat faptul că Cojocari V. a refuzat de a trece examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei. Astfel, prin procesul verbal de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și a naturii ei, nr.05 din 04.01.2014, s-a depistat concentrația de 0,51 mg/l de alcool în aerul expirat de el*”.

Deci, în acțiunile inculpatului nu sunt prezente elementele infracțiunii, lipsind atît latura obiectivă cît și subiectivă.

Instanța de fond a încălcat prevederile art. 24, 325, 390, 394 alin. (5) Cod de procedură penală.

Pe parcursul judecării cauzei nici acuzarea și nici partea apărarea nu au solicitat modificarea învinuirii sau reîncadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și instanța nu a avut temei pentru a reîncadra acțiunile inculpatului și al condamna pentru o altă infracțiune. În cadrul examinării cauzei nu s-a pus în discuție modificarea învinuirii sau reîncadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, astfel instanța a încălcat prevederile art. 24 Cod de procedură penală.

Prin faptul că instanța de judecată a constatat că în acțiunile inculpatului nu sunt elementele infracțiunii înscrinate în rechizitoriu, nu a emis o sentință de achitare după cum prevede art. 390 alin. (3) Cod de procedură penală, deși trebuia să o facă, dat fiind că prezenta normă are un caracter imperativ, și fără solicitarea acuzării sau apărării de a reîncadra fapta, arbitrar a reîncadrat-o și l-a condamnat pentru o altă infracțiune, decît pentru care a fost pus sub învinuire, iar judecătorul s-a manifestat în favoare acuzării, a fost încălcat art. 26 alin. (1) Cod de procedură penală.

Instanța de fond nu a fost una imparțială și obiectivă, emițînd o sentință cu o gravă încălcare a normelor de drept procedural, iar ca rezultat a acestor acțiuni, inculpatului i-a fost violat dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 CEDO.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2014, ambele recursuri au fost respinse ca nefondate.

Instanța de recurs a indicat că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dînd faptei săvîrșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Instanța de fond corect a reținut că nu s-a confirmat faptul, că inculpatul a refuzat de a trece examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei.

Inculpatul a confirmat faptul că la momentul stopării era în stare de ebrietate alcoolică.

Potrivit procesului-verbal de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei nr. 05 din 04.01.2014, s-a depistat 0,51 mg/l de alcool în aerul expirat de către inculpat. De asemenea, medicul a concluzionat că inculpatul se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat. Mai mult, acest proces-verbal nu conține vre-o mențiune precum că inculpatului i s-a solicitat recoltarea probelor biologice, fiind preîntâmpinat de răspunderea penală în caz de refuz, a refuzat.

La stabilirea pedepsei, instanța de judecată, în conformitate cu art. 75 Cod penal, a ținut cont că infracțiunea săvârșită una ușoară, inculpatul este caracterizat pozitiv, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune ușoară, că circumstanțe agravante n-au fost stabilite.

5. În temeiul art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

6. La 27 februarie 2015, avocatul Vadim Banaru a declarat recurs în anulare, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și dispunerea achitării condamnatului.

Recurentul a invocat că instanțele au încălcat dreptul condamnatului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 CEDO, manifestat prin neexpunerea asupra tuturor motivelor invocate în cererea de recurs de către părți.

Instanța de judecată, constatând că în acțiunile condamnatului lipsesc elementele infracțiunii, nu a emis o sentință de achitare, după cum urma să procedeze, însă la condamnat pentru o altă infracțiune într-un mod arbitrar, deoarece nici procurorul, nici avocatul sau inculpatul nu au solicitat instanței recalificarea faptei, astfel instanța de judecată a depășit limitele judecării cauzei, fiind încălcate prevederile Codului de procedură penală.

Instanța de fond a încălcat normele imperative ale Codului de procedură penală, neidincînd în baza cărui norme sau temeii a condamnat inculpatul pentru o altă infracțiune care nu-i fusese incriminată în rechizitoriu, urmînd a emite o sentință de condamnare în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, fie una de achitare, și nicidecum una de condamnare în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

În atare împrejurări, instanța de fond s-a manifestat în favoare acuzării prin faptul că l-a condamnat pe inculpat pentru o altă infracțiune, dînd dovadă de lipsă de imparțialitate.

Instanța de recurs, în decizia din data de 06.11.2014, nu s-a expus asupra tuturor motivelor indicate în recurs.

Curtea a statuat că: „rolul unei decizii motivate trebuie să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părților posibilitatea de a contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrației justiției” (Hirvisaari v. Finlanda, nr.49684/09, par. 30, 27 septembrie 2001).

7. Judecînd recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Însă, conform art. 453 alin. (2) Cod de procedură penală, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe motivele prevăzute în articolul 453 Cod de procedură penală. Potrivit art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă conținutul și motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Sub acest aspect se reține că, în pofida acestor prevederi legale, cu toate că recurentul a invocat încălcarea prevederilor art. 6 din CEDO, nu a reprodus și stipulările interesate din dispoziția acestei norme, cu raportare la circumstanțele de fapt și de drept ale speței și la împrejurările concrete relevate în descriptivul hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse la pct. 2 și 4 din prezenta decizie, în recurs lipsind argumentarea privind modul și măsura în care încălcările presupuse ar fi afectat hotărârea atacată, astfel încât acestea să obțină natura unui viciu fundamental capabil să genereze temeiul desființării hotărârilor irevocabile, contestate (*pct. 6 din decizie*).

Rezultă, că recursul în anulare nu întrunește condițiile de conținut prevăzute în articolele specificate, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul în anulare al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Or, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Pe lângă aceasta, recursul în anulare, conform argumentelor reproduse la pct. 6 din decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei. De altfel, descriptivul hotărârilor contestate, inclusiv circumstanțele în fapt și drept reproduse la pct. 2 și 4 din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de recurs au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția condamnatului și încadrarea juridică a acțiunilor lui, și și-au motivat soluțiile în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin aprecierea tuturor probelor acuzării și apărării din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, în corespundere cu prescripțiile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.

Totodată, potrivit art. 27 alin. (1), 434 Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Judecând recursul declarat împotriva

deciziei instanței de apel, instanța de recurs verifică legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei.

Deci, activitatea instanțelor judecătorești privind aprecierea sau reaprecierea probelor conținute în dosarul penal și a circumstanțelor cauzei, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, și invocarea în cadrul unui recurs în anulare doar a aprecierii probelor în alt sens decît cel pe care îl propune avocatul este una lipsită de orice suport juridic, și nu constituie în sine un viciu fundamental de natură să afecteze o hotărîre irevocabilă.

Mai mult, o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO (*hotărîrea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*), nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Rezultă că, în raport cu motivele enunțate, instanțele judecătorești nu au comis erori de drept de natura unui viciu fundamental, iar recursul nominalizat este neîntemeiat.

Conform art. 457, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul în anulare, instanța îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate, în cazul în care se constată că el este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este neîntemeiat, el urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrilor atacate.

8. În conformitate cu art. 457, 435 alin. (1) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul în anulare declarat de avocatul Vadim Banaru, în numele condamnatului Cojocari Vasile Dumitru, împotriva sentinței judecătorești Anenii Noi din 24 iulie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2014, cu menținerea hotărîrilor atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 iulie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun